Wat je aandacht geeft, groeit!

Bert de Koning
Eva Hulsen
Evaluatie Klaar voor de Start
De persoonlijke ontwikkeling binnen een integrale aanpak
April 2020

Inhoud
Het project ´Klaar voor de Start´ is een 'school' waarbinnen het gehele traject van inburgering en het werkfit worden plaatsvindt. Vanuit verschillende expertises en disciplines bieden we cursussen en trainingen aan die de genoemde uitkomst helpen realiseren. We zijn gestart met statushouders, maar op een later moment is dit project ook van toepassing op anderstaligen en andere mensen uit ons bestand. Uiteraard laten we dan, waar nodig, de inburgering los.

Voor u ligt de eerste evaluatie Klaar voor de Start over de periode augustus 2019 tot januari 2020.

Doel
Uiterlijk aan het einde van deze raadsperiode (1 januari 2022) streven wij naar, inclusief instroom, 25% daling op het volume van het uitkeringsbestand (Bijstand, IOAW en IOAZ) en realiseren daarmee een besparing op de bijstandskosten. De daling van het bijstandsbestand wordt berekend vanaf peildatum 1 juli 2018, vastgesteld bij het collegebesluit van 28 augustus 2018.

De gemeenten Druten én Wijchen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het behalen van dit resultaat. Dit betekent dat wij de uitstroom monitoren op de daadwerkelijke uitstroom van ons bestand door middel van lokale projecten uit het Masterplan Druten Werkt én Wijchen Werkt.

Dit project draagt bij aan het verhogen van duurzame uitstroom uit het uitkeringsbestand.

Cijfers Klaar voor de Start (KvdS):

Aantal uitkeringen 1 juli 2018:	720
Aantal uitkeringen 1 augustus 2019:	698
Aantal uitkeringen 1 januari 2020:	707
Aantal uitkeringen 1 april 2020:	707

Uitstroom KvdS naar werk tot aan 1 januari 2020:	3
Uitstroom samenwerking KvdS en WerkBedrijf:	0

Aantal gestarte kandidaten:	20
Instroom kandidaten aug-jan:	1
Instroom kandidaten feb-april:	0
Aantal behaalde inburgeringstrajecten:	3

Aantal behaalde zwemdiploma's:	0

Wat gaat goed:
Eerste uitstroom is gerealiseerd
Aan de start van het project bleken er kandidaten aangemeld te zijn die tegen het einde van hun inburgering aan zaten. De eerste twee kandidaten (een echtpaar) is in november uitgestoomd. De derde kandidaat in december. Alle drie de kandidaten hebben een contract van minimaal 6 maanden, 30u per week gekregen.
In het kader van nazorg weten wij dat zowel de kandidaten als de werkgevers nog steeds tevreden zijn.
Info 20 april 2020: de contracten van het echtpaar zijn met een jaar verlengd!

Coördinator
Aan het begin van het schooljaar stelden we een coördinator aan. Behalve coördinator, is zij ook de vertrouwenspersoon van onze kandidaten geworden. Dagelijks is deze persoon op beide scholen aanwezig en kunnen kandidaten met alles bij haar terecht. Zij voert ook de voortgangsgesprekken, stemt op persoonlijk niveau af met docenten en helpt op individueel niveau daar waar nodig. Omdat de kandidaten deze coördinator (terecht) volledig vertrouwen, krijgt zij ook veel inzicht in persoonlijke zaken.
Denk hierbij bijvoorbeeld aan bankafschriften of belangrijke brieven. Het voordeel hiervan is dat we preventief kunnen handelen en direct kunnen schakelen daar waar nodig.

Afstemming tussen docenten
Binnen Klaar voor de Start hadden wij een integrale aanpak voor ogen waarbinnen docenten hun lessen op elkaar afstemmen. Het is altijd spannend of dit ook daadwerkelijk te realiseren is. In de praktijk blijkt dat er meer onderling wordt afgestemd dan verwacht. Lesmateriaal wordt op voorhand met elkaar uitgewisseld zodat met dezelfde woordenschat geoefend wordt. Ook achteraf vindt er een overdracht van informatie plaats. De docent van de middag noteert de behandelde begrippen en onderwerpen op het bord (en visa versa) zodat de docent de volgende ochtend weet welke woorden en onderwerpen er herhaalt moeten worden.
Hetzelfde geldt voor de zwemlessen van onze kandidaten. Het zwembad heeft een planning en begrippenlijst doorgestuurd die behandeld wordt op school. Op deze manier maken de kandidaten ook een snelle taalontwikkeling in het zwembad mee.

Halfjaarlijks organiseren wij ook een breed overleg waarbij alle docenten rond de tafel zitten. Dan bespreken we niet alleen de praktische zaken besproken, maar ook de (voortgang van) kandidaten op persoonlijk niveau. Hier komen soms verassende zaken aan de orde.

Flexibiliteit van docenten
Elke les wordt zorgvuldig voorbereid en afgestemd op de kandidaten die de les volgen. Het komt weleens voor dat er (privé) iets bij de kandidaten is voorgevallen wat eerst opgepakt moet worden. Onze docenten kunnen hier vanuit hun expertise makkelijk op in spelen en de les daarop aanpassen.
Andersom wordt er ook aandacht besteed aan kandidaten die uitstromen. Voor deze kandidaten wordt een feestelijk moment georganiseerd en wordt er afscheid genomen van de groep conform het thema dat op die dag behandeld wordt.

Afstemming met de klantmanagers
Wanneer het niet goed gaat met een kandidaat of het ongeoorloofd verzuim te hoog oploopt, hebben we een korte lijn met de klantmanagers. Alles wat op school gebeurd, registreren we in een persoonlijk dossier. Ook houden we elke les een presentielijst bij die we administratief vastleggen. Wanneer bijvoorbeeld het verzuim, ondanks eerdere waarschuwingen, door blijft gaan, vindt er afstemming met de klantmanager plaats en die nodigt de kandidaat dan uit voor een gesprek. Afhankelijk van de aard/aanleiding van dit gesprek, kan hier een gevolg aan gegeven worden.

Hetzelfde geldt ook als het goed gaat met de kandidaat. Elke twee maanden vindt er een gesprek plaats tussen de klantmanager(s), de coördinator en (een van de) projectleiders en bespreken we de kandidaten. Zo blijft de klantmanager, in het kader van uitkeringsverstrekker, ook op de hoogte van de ontwikkelingen van de kandidaten.

Samenwerkingspartners:
Buiten onze gecontracteerde partners om, werken we ook veel samen met organisaties uit de welzijnstak en de zorgsector.

1. De samenwerking met Stichting Vluchtelingenwerk Oost Nederland (VWON)* is zeer intensief. Hierbij kunt u denken aan het onderdeel maatschappelijke begeleiding, het taalmaatjesproject en andere activiteiten die van grote toegevoegde waarde zijn voor onze kandidaten. Ook zorgvraagstukken worden integraal besproken en opgepakt daar waar mogelijk.
2. We hebben een directe lijn met het Sociaal Wijk Team opgezet. Op deze manier worden (persoonlijke) problematieken sneller integraal opgepakt. De klantmanagers zijn hier ook in betrokken.
3. We hebben een sluitende aanpak gecreëerd met zorgaanbieders. Inmiddels is gebleken dat een aantal kandidaten zware problematiek ervaart waar specialistische hulp voor nodig is. Met toestemming van onze kandidaten hebben we eens in de zoveel tijd contact met deze organisatie(s) en wordt het persoonlijke traject met hen afgestemd. Hierdoor worden dezelfde afspraken en aanpakken ingezet in het belang van de kandidaten.

Bijvangsten:
Onderwijs van de kinderen
Wat we zien is dat de ouders een andere houding aannemen op de (basis)school van hun kinderen. Omdat zij nu zelf volledig in het onderwijssysteem participeren, begrijpen ze ook veel meer van het onderwijs van hun kinderen. Hier krijgen wij positieve reacties op terug.

Zelfredzaamheid en zelfvertrouwen
Ouders zijn en blijven zelf verantwoordelijk voor hun persoonlijke ontwikkeling en moeten zelf kansen creëren. Vanwege de veilige haven die wij creëren op school, durven de kandidaten daadwerkelijk te groeien en persoonlijke doelen op te stellen. We stellen vast dat de kandidaten steeds meer zelfvertrouwen krijgen en voor zichzelf op durven komen. Niet alleen op school, maar ook in hun netwerk daarbuiten.

Wederzijds begrip groeit
Waarom gaan dingen in Nederland op een bepaalde manier en waarom is dat vreemd voor onze kandidaten? Niet alleen zij, maar ook de organisatie leert ontzettend veel. Daarnaast leert men ook ontzettend veel van de andere culturen in de klas en groeit het begrip over en weer enorm.

Gezondheid
We zien dat de gezondheid van onze kandidaten, zowel op fysiek als mentaal vlak, vooruit gaat. Hier zijn verschillende redenen voor te geven:

- De gezondheidslessen van de GGD zijn uitgebreid en breed opgepakt. Er was aandacht voor alle soorten gezondheid waar men mee te maken krijgt. Denk bijvoorbeeld aan ons gezondheidsstelsel, voeding eten en drinken, psychische gezondheid, stress etc.
  Men kreeg ook voldoende ruimte om vragen te stellen en aan elke cultuur wordt er aandacht besteed.
- Het grootste gedeelte van onze kandidaten heeft geen auto. Dit betekent dat zij alles lopend of op de fiets doen; kinderen naar school of de opvang brengen, naar school, het zwembad enz. Ook hierdoor zie je de conditie van de kandidaten stijgen.

Verbeterpunten:
Taal instap
Aan de start van het project doet de gemeente een brede intake. Hierin worden ook alle vragen van externe partners meegenomen. In de praktijk is gebleken dat het startniveau

van de taal vaak niet overeenkomt met het opgegeven taalniveau/taalniveau men bij een ander taalinstituut heeft gedaan. Om deze reden is ervoor gekozen om, naast de brede intake van de gemeente, een leerbaarheidstoets af te nemen voor de start van de taallessen. Hiermee wordt het instapniveau bepaald en start men direct op het goede niveau.

Taalklassen
Bij de start van het project zijn niet alle inburgeraars overgestapt naar onze taalinstelling. Hierdoor hebben we maar 1 taalklas kunnen realiseren in plaats van de gewenste twee klassen. Feit is nu dat alle taalniveaus bij elkaar in 1 klas zitten. Doordat we met kleine klassen werken (max 11 personen) is dat niet erg, maar gewenst is twee klassen met beide een ander taalniveau. In de toekomst gaan we hier verder aan werken om dit alsnog te realiseren.

Werkgevers
We zien dat er langzaam een kanteling ontstaat op de werkgeverskant. Werkgevers zien steeds meer de kracht van ons project in en durven beetje bij beetje de 'normale' arbeidsmarktprocedure aan te passen. Wij zijn op zoek naar werkgevers die kijken naar de kwaliteiten en capaciteiten van onze kandidaten in plaats van een standaard vacature verspreiden. In het komende half jaar besteden we hier nog meer aandacht aan en door middel van ambassadeurs breiden we ons netwerk verder uit.

Extra info: we zien dat de coronacrisis nu nog geen consequenties heeft op de relaties met onze ondernemers. Toch willen we hier wel een voorbehoud in maken gezien de te verwachtte effecten van de coronacrisis.

WerkBedrijf
De samenwerking met het WerkBedrijf is inmiddels tot stand gekomen maar kan nog beter worden geïntensiveerd. Onlangs is er een consulent vanuit het Team Statushouders WerkBedrijf aan team Klaar Voor de Start toegevoegd. Wanneer wij voorzieningen of het netwerk van het WerkBedrijf nodig hebben, is er een korte lijn met deze consulent en vindt de dienstverlening van het WerkBedrijf vanuit onze schoollocaties plaats.

Excursies
Er is een grote roep om externe excursies. Met name door de middaglessen raken onze kandidaten getriggerd door de omgeving en de kenmerken van Nederland en gaan zij graag dieper op de stof in. Wij zijn aan het kijken of we dit voor aankomend schooljaar kunnen realiseren.

Zwemles en sportles
Wegens een fout in het lesrooster en externe afspraken zijn onze kandidaten pas in januari gestart met de sportlessen. Dit is een aandachtspunt voor volgend jaar om dit tijdig in te regelen en goed af te stemmen.

Doelstelling en verwachtingen t.a.v. verloop project:
Voorafgaand aan de start hebben wij aangegeven naar verwachting de eerste uitstroom na 1,5 jaar te realiseren. Gebleken is dat in de eerste vijf maanden de eerste drie kandidaten al zijn uitgestroomd. Dat is boven verwachting.
Afhankelijk van de leerbaarheid van de kandidaten houden we nog steeds vast aan de doelstelling dat uitstroom uit de bijstand na 1,5 jaar reëel is. Door de kleinschalige aanpak, de centrale sturing van de school en de concentratie van activiteiten vanuit één locatie gaat het inburgeren en werkfit worden aanzienlijk sneller dan via de traditionele routes. Alle partijen die enthousiast meewerken aan deze opzet beamen dit ook.

*Minder subsidie voor VWON**
Door de inzet en uitvoering van het project 'Klaar voor de Start' zijn de subsidiekosten voor VWON in het jaar 2020 40% lager.

***Vluchtelingenwerk Oost Nederland (VWON), locatie Wijchen**
Binnen Klaar voor de Start werken wij veel samen met VWON. Zowel de doelgroep van VWON, als de doelgroep Klaar voor de Start, is hetzelfde. Hierdoor heeft er een verschuiving van werkzaamheden plaatsgevonden.

Onze coördinator ziet alle kandidaten Klaar voor de Start wekelijks, zo niet vaker. Er is een ontzettend grote vertrouwensband gecreëerd tussen de coördinator en de kandidaten. Dit heeft u ook terug kunnen lezen onder het kopje 'wat gaat goed -> coördinator'. Mede door deze vertrouwensband en de persoonlijke zaken die hierbij op tafel komen te liggen, heeft er een verschuiving van werkzaamheden plaatsgevonden. Post, algemene vragen, vragen omtrent financiën of gezondheid komen vaak bij onze coördinator terecht in plaats van dat zij daarmee naar (het spreekuur van) VWON gaan. Het voordeel hiervan is dat wij meer inzicht krijgen in de persoonlijke situatie van onze kandidaten en makkelijker en sneller kunnen schakelen daar waar nodig.

Een andere verschuiving van werkzaamheden die heeft plaatsgevonden is dat onze coördinator contacten heeft met zorginstanties (op verzoek van de zorgsector). Uiteraard met goedkeuring van onze kandidaten en met inachtneming van de AVG. Zowel voor de kandidaten als voor de zorginstanties is het fijn dat onze coördinator een vast aanspreekpunt is geworden. Dit neemt veel zorgen weg en draagt er mede aan bij dat er snel geschakeld/opgeschaald kan worden.
Deze werkzaamheden/verschuivingen vinden plaats op al onze kandidaten. De druk bij VWON neemt hiermee enorm af.

Als laatste kunnen we nog aangeven dat wij binnen Klaar voor de Start met allemaal specialisten op verschillende domeinen werken. Hierdoor wordt er vanuit verschillende sectoren snel gesignaleerd en kunnen we preventief te werk gaan in plaats van regressief. Ook dit draagt eraan bij dat we, indien nodig, vroegtijdig te werk kunnen gaan en grote (of het vergrote van) problemen kunnen voorkomen.

De verschuiving van deze werkzaamheden naar Klaar voor de Start, levert een subsidiebesparing van 40% op ten opzichte van de gevraagde subsidie van VWON 2020.

Tolken:
Alleen de eerste week van het schooljaar hebben we volledig tolken in het project gehad. Een enkele les heeft in de tweede en derde week ook nog een tolk gehad en daarna waren ze niet meer aanwezig. Met uitzondering wordt er op een later moment nog weleens gebruik gemaakt (door de coördinator) van de tolkentelefoon. Dit heeft dan vaak met specifieke privézaken te maken die goed uitgelegd moeten worden aan de kandidaten. Wanneer de woordenschat van de kandidaten onvoldoende is om het vraagstuk te begrijpen, wordt de tolkentelefoon ingeschakeld om (eventueel verdere) schade te beperken.

Corona en Klaar voor de Start
Op zondagavond 15 maart heeft het kabinet besloten om alle scholen in Nederland te sluiten i.v.m. het coronavirus. Op basis van deze maatregelen zijn ook per direct de scholen Klaar voor de Start gesloten. Dit was niet alleen voor het project, maar zeker ook voor alle kandidaten, een tegenvaller.
In eerste instantie per telefoon, en een dag later per beschikking, hebben wij onze kandidaten laten weten dat de scholen voorlopig niet meer opengaan. In de beschikking zijn, behalve de sluitingstermijn, een aantal zaken benoemd.

- Het sluiten van de school heeft geen gevolgen voor de uitkering;

- De adviezen en maatregelen van het kabinet en het RIVM worden nogmaals meegegeven in de beschikking;
- Verwachtingen wat betreft onderwijs en informatielijnen worden meegegeven.

Dezelfde week dat de scholen zijn gesloten, zijn we gestart met afstandsonderwijs. WhatsApp groepen werden aangemaakt, lesmateriaal werd uitgeprint en opgestuurd en videofilmpjes over de lesstof werden toegezonden. Tot op het moment van schrijven zijn we met dit afstandsonderwijs bezig.
Tot op heden boeken we nog steeds voldoende resultaten bij onze kandidaten. Uiteraard zitten hier wel verschillen per kandidaat. We monitoren dit proces op de voet en stellen bij wanneer de actualiteit/voortgang bij onze kandidaten daarom vraagt.

Als laatste worden ook alle maatregelen, wijzigingen en richtlijnen op het juiste taalniveau gecommuniceerd en uitgelegd aan onze kandidaten. Indien noodzakelijk, vindt hier een op een hulp op plaats.

Wat betreft de inburgering en de inburgeringstermijnen/financiële middelen, kunnen wij het volgende melden.
- De inburgeringstermijn van onze kandidaten is, tot nu toe bekend, met twee maanden verlengd. Voor onze kandidaten heeft dit geen gevolgen. Uiteraard houden wij de richtlijnen en het beleid van DUO in de gaten;
- De DUO gelden van onze kandidaten kunnen ingezet worden op het taalonderwijs. Hierin monitoren wij niet alleen de kosten, maar ook de effecten bij onze kandidaten. Zodra blijkt dat taalonderwijs op afstand niet meer in verhouding staat tot de kosten, wordt hier actie op ondernomen;
- Onze coördinator monitort van iedereen de inburgeringstermijn, de examentermijn en de resterende DUO-gelden. Daar waar nodig, wordt hier actie op ondernomen.

Extra info: op dit moment kunnen we de effecten van de coronacrisis op Klaar voor de Start nog niet voorspellen. Het blijft afwachten hoe de (landelijke) ontwikkelingen verder verlopen. Met al onze partners, en op alle andere domeinen die ons project raken, zijn en blijven wij in gesprek om, indien nodig, zo snel mogelijk actie te ondernemen en bij te sturen waar nodig.

Uitstroom kandidaten feb 2020 – 1 mei 2020
In februari 2020 heeft de eerste uitstroom dit jaar van ons project plaatsgevonden. Een kandidaat heeft in februari de overstap gemaakt naar een duaal traject bij het ROC in Nijmegen. Doordat deze kandidaat het duale traject is gaan volgen, krijgt hij studiefinanciering en een uitwonende beurs vanuit de DUO. Hiermee had hij geen recht meer op de bijstandsuitkering en is deze beëindigd.
Deze kandidaat wilde zelf de overstap naar het duale traject maken. Uit gesprekken bleek ook dat hij daar inmiddels aan toe was en dit de snelheid van zijn inburgering en plek in onze maatschappij alleen maar zou bevorderen.

Onze coördinator heeft korte lijnen met het ROC Nijmegen. Hierdoor konden wij makkelijk schakelen of onze kandidaat aan de vereisten van het duale traject voldeed, werd er weerszijde meegedacht in het belang van onze kandidaat en konden snel de selectieprocessen in Nijmegen opgestart worden. Doordat we deze voorbereidingen konden treffen, de kandidaat gemotiveerd was én de kandidaat werd toegelaten, was uitstroom bij Klaar voor de Start, uitstroom bij de bijstandsuitkering én instroom in het duale traject snel geregeld!

Nieuwe Wet Inburgering
De nieuwe Wet Inburgering die 1 januari 2021 van kracht zou gaan, is met een half jaar uitgesteld naar 1 juli 2021. De reden hiervan is dat de gezinsmigranten en de

maatschappelijke begeleiding nog onderwerp van gesprek zijn. Hier is men nog niet over uit wanneer het aankomt op de financiën.

Met het project Klaar voor de Start is veruit het grootste deel van de nieuwe Wet Inburgering al geregeld. In de nieuwe wet worden er drie routes opgesteld:

1. De B1 route
2. De onderwijsroute
3. De Z-route

De B1 route heeft betrekking op de grootste groep inburgeraars. Zij gaan hun inburgering combineren met participatie. Hetgeen nu ook in Klaar voor de Start gebeurt.
De onderwijsroute is voor jongeren tot 28 jaar. Zij volgen een voltijds traject van ongeveer twee jaar. Afhankelijk van het vervolgtraject, kunnen deze jongeren ook voor een groot deel binnen Klaar voor de Start geplaatst worden.
De Z-route heeft betrekking op inburgeraars met weinig leervermogen. Dit wordt ook wel de zelfredzaamheidsroute genoemd. Doelstelling van deze route is dat inburgeraars zelfredzaam worden waardoor zij zelfstandig mee kunnen draaien in onze maatschappij.

Met de inzet van Klaar voor de Start moet alleen nog een gedeelte van de onderwijsroute én de Z-route worden ingeregeld. Zodra hier meer over bekend is, brengen wij u daar door middel van een informatienota van op de hoogte.

Financiële verantwoording project:
Het project 'Klaar voor de Start' heeft een looptijd tot 1 januari 2022. De kosten voor het 1e schooljaar (augustus 2019-juli 2020) zijn op € 164.113,- begroot. In de businesscase die vorig jaar april is opgesteld hebben we aangegeven dat een uitstoom van 12 kandidaten noodzakelijk is kostendekkend te zijn. In het businessplan hebben we aangegeven dat het inburgeren en werkfit worden gemiddeld 1,5 jaar duurt alvorens de uitstroom uit de bijstand op gang komt.

Inmiddels zijn 4 kandidaten duurzaam uitgestroomd uit de bijstand naar werk of een vervolgopleiding. Hiermee besparen we op jaarbasis al € 56.000,-. Niet bekend is wat de financiële effecten zijn van de bestandsafname op het jaarlijks budget BUIG.

De werkelijk gemaakte kosten voor het project tot eind april bedragen € 88.681,-.

Kosten project Klaar voor de start	**Begroting 1e schooljaar 2019 - 2020**	**Realisatie 1e schooljaar 2019 - 2020**	**Einde verwachting 1e schooljaar**	**Toelichting**
loonkostenuitbreiding formatie klantmanager	€ 7.831,00	€ -	€ -	
Taalinstituut	€ 23.000,00	€ 4.699,50	€ 50.000,00	Inburgeringsplichtigen /beperkte inzet DUO middelen van kandidaten. De DUO gelden worden primair ingezet voor de bekostiging van de taallessen. Voorziet DUO niet dan komen de kosten voor rekening van de gemeente. Als gevolg van de coronacrisis (geen inzet DUO) komen de lasten voor rekening van de gemeente. Hierover zijn we ingesprek.
Opleidingen	€ 55.912,00	€ 34.344,00	€ 55.912,00	conform begroting afgelopen jaar voor ontwikkelen lesmateriaal en verzorgen van lessen
Onvoorzien (projectkosten en kandidaten)	€ 22.000,00	€ 1.934,79	€ 5.000,00	sportlessen (zwembad moet nog factureren)
Huisvesting: huur, schoonmaak en faciltair	€ 42.821,00	€ 27.902,93	€ 43.306,00	2 maandenx huur (€ 2434,-); 1 x schoonmaak (€ 413,-) en kantoorkosten, koffie etc 150,- KPN 3x intenet
ICT	€ 12.549,00	€ -	€ -	Geen factuur ontvangen / geen doorbelasting kosten via de WDW
Kinderopvang	€ -	€ -	€ -	n.v.t.
Tolken	€ -	€ 9.967,77	€ 9.968,00	vanwege anderstalingen en nieuwe instroom inburgeringsplichtigen.
Inrichting pand	€ -	€ 9.832,50	€ -	Zijn primair begroot bij kosten huisvesting.
Overig	€ -		€ -	
Totaal Project (besluit raad april 2019)	**€ 164.113,00**	**€ 88.681,49**	**€ 164.186,00**	
Werkkrediet inhuur in opstartfase / promotie / opleiding personeel	€ 59.500,00	€ 48.117,80	€ 48.118,00	
Totaal (besluit raad maart 2019)	**€ 223.613,00**	**€ 136.799,29**	**€ 212.304,00**	
Ondersteuning project Klaar voor de start	€ 47.500,00	€ -	€ 47.500,00	De doorbelasting van de kosten komt nog vanuit de WDW
Totaal (besluit college september 2019)	**€ 47.500,00**	**€ -**	**€ 47.500,00**	

Vanwege de sluiting van de school als gevolg van de coronamaatregelen vindt op dit moment afstandsonderwijs plaats. Met de huidige taalaanbieder zijn we in gesprek over de inzet van de DUO-gelden van de kandidaten en de doorbelasting van mogelijke extra kosten voor de gemeente. In de jaar eindeverwachting houden we rekening met extra kosten.

Subsidies:
Voorafgaand en bij de start van het project, zijn er een aantal subsidies ingediend. Hieronder vindt u de aanvragen + de uitkomsten terug.

- *Subsidie A&O fonds voor de training 'vernieuwend werken' voor de klantmanagers. We hebben een training voor de klantmanagers ingekocht om vernieuwend te leren werken. Als vergoeding voor deze training konden we een subsidieaanvraag indienen. Deze is gehonoreerd.*
  Investering: €23.919,23 (Druten en Wijchen samen)

Opbrengst: €9.257,91 (Druten en Wijchen samen)

- *Subsidie provincie Gelderland voor project 'Klaar voor de Start'*
  Investering: toegekende financiële middelen bij raadsbesluit van april 2019
  Opbrengsten: €0,00. De provincie had geen financiële middelen beschikbaar om ons project mee te financieren. Zij hebben wel aangeboden om een themadag op onze aanpak te organiseren. Hier hebben wij, gezien de werkdruk en de geringe opbrengst voor ons, afwijzend op gereageerd.

- *Subsidie pilot veranderopgave Inburgering van het Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SWZ). Er is een subsidieaanvraag ingediend op het onderwerp 'duale trajecten'. Dit is gedaan op advies van het Min. SZW. Bij toekenning levert dit een financieel voordeel van 300k op.*
  Investering: toegekende financiële middelen bij raadsbesluit van april 2019
  Opbrengsten: €0,00. Per beschikking is ons meegedeeld dat onze subsidieaanvraag is afgewezen. Op basis van dit besluit zijn wij met SZW in gesprek gegaan. Samen met onze juristen hebben wij naar dit besluit gekeken. In bezwaar gaan had geen zin. Het Min. SZW was juridisch gezien zo goed ingedekt, dat in bezwaar gaan een lange procedure zou worden waarin er geen 100% resultaat gegarandeerd werd. We hebben het besluit daarom gelaten voor wat het is.